

Hin eteiwa

nā Hana Pomare i tuhi
nā ELLiEmay Logan ngā whakaahua

He pakiwaitara nō Aotearoa

Ka moe a Hinauri i a Irawaru, engari ka whakakurīngia a Irawaru e tana tungāne, e Māui. I tana kaha pōuri, ka oma a Hinauri. Ā, ka tae ia ki Motutapu, riro ana ko Hineteiwaiwa kē tōna ingoa. Nāwai ā, ka moe a Hineteiwaiwa i a Tinirau ...

Nō nehe noa atu tēnei pakiwaitara, ā, he mahi māminga te pūtakenga mai. Ka whānau mai te pēpē a Tinirau rāua ko Hineteiwaiwa, tapaina ana ko Tūhuruhuru. Ko tonoa mā tētahi tohunga nui, mā Kae e tohi te pēpē, kia kakama ai, kia kaha ai tā rāua tamaiti ā tōna wā.

Ka whakaritea anō he hākari
nui hei whakanui i tēnei
āhuatanga. I te hiahia o
Tinirau ki te āta whakanui i te
mahi a Kae, ka karanga atu ia
ki tana tohorā, ki a Tutunui,
kia whakatata mai ki uta. He
mea whakamōkai nā Tinirau
a Tutunui. Ka whakatata mai
a Tutunui ki uta, ka kautū atu
a Tinirau, ka āta kōrero atu ki
tana mōkai. Kātahi ia ka āta
tapahi mai i tētahi wāhanga
iti o te kiko o tana tohorā, hei
kai rangatira mā Kae.

Ka taona te kiko nei, ā, i te hākari, ka hoatu ki a Kae, me te whakamoemiti anō.

“E Kae, anei tā mātou hei whakanui i a koe, mōu i tohi i tā māua tamaiti, i a Tūhuruhuru. Ko te kiko tēnei o taku tino mōkai, o Tutunui.”

Ka kai a Kae, me te menemene anō i te kaha reka. I a ia ka menemene, kitea atu ana tana niho tāpiki. Heoi, ahakoa e menemene ana a waho, kua āhua riri kē a roto. Ko te iti ai o te kiko i hoatu rā hei kai māna! He neke noa atu i tērā tana hiahia ki te kiko reka o Tutunui. Kua hiahia rā ia ki te tohorā tonu atu, ki te katoa ōna.

Mutu ana te hākari, whakaritea ana e Tinirau he waka hei whakahoki i a Kae ki tana kāinga. Engari ka mea ake a Kae, “Tēnā koe i tō whakaaro, engari ko taua tohorā kē hei waka mōkū.” Whakaae ana a Tinirau, engari me te kī atu anō kia tūpato a Kae, kia kaua e tukua a Tutunui kia tata rawa ki uta, kei mate.

Ka eke a Kae i te tohorā whakahirahira, ka haere. E tō ana te rā, ko Tinirau tērā e mātakitaki atu ana i a Kae rāua ko tana tino mōkai e nunumi atu ana ki tawhiti.

Kāore i roa ka tae a Tutunui ki te kāinga o Kae. Ka mea a Tutunui kia noho tonu ia ki ngā wai hōhonu, he mōhio nōna tērā ka raru ia i ngā wai pāpaku. Engari ka akiaki a Kae i a ia, “Kei te pai Tutunui, haere tonu.” Ka āta whakatata atu a Tutunui, ka mea tonu a Kae, “Haere tonu, kia tata ake ki uta!” Me te aha, ka pae a Tutunui ki uta, ka raru. Ka heke iho a Kae i te tuarā o Tutunui, ka mea atu, “Tohorā heahea. Anā tō kai, Tinirau. Koinā te utu o te homai i te kai rangatira iti noa iho hei kai mā te tohunga.”

I konā ka hoki ia ki tana kāinga, whakarērē ana a Tutunui ki te onepū, ki reira whakahemohemo ai.

Ka hāpai te ata, ka hoki a Kae me ana
tāngata ki tātahi, ka kite iho kua mate a
Tutunui, ka tahuri ki te haehae i a ia.

“Hei te pō nei ka hākari tātou, me te tū anō
o ngā mahi a te rēhia,” te kī a Kae. Tahuna
ana he ahi nui hei tao i ngā kiko o Tutunui.
Kitea atu ana te auahi e rere ana ki te rangi
i tawhiti tonu.

Tērā anō a Tinirau te tatari rā i Motutapu kia hoki ake tana mōkai ki a ia. Kua tupu anō te māharahara i a ia. Kei whea kē tana tohorā? Ka titiro ia ki waho, korekore nei i kitea. Kātahi ia ka kite i te auahi pāpango e rewa haere ana ki te rangi i te kāinga o Kae.

Kua ahatia rā a Tutunui? Ngau kino ana te pōuri me te riri i roto i a ia. Ko Hineteiwaiwa tērā ki te whakamauru i tana tāne. Ka mea ake ia, “Kei te pai, ka kitea e au a Tutunui.”

Ka whakaemitia e Hineteiwaiwa tana kāhui wahine, ka mea ake ki a rātou, “Kāore anō a Tutunui kia hoki mai. Hara mai, ka haere tātou ki te kāinga o Kae ki te kimi mai he aha te raruraru.”

Ka whakaterea e ngā wāhine tō rātou waka, ka whakatika atu ki tō Kae. Ko tā Tinirau ki a rātou i te wehenga atu, “Kimihia a Kae, ka whakahoki mai ai i a ia ki a au.” Arā te tohu o Kae e mōhiotia ai ia, ko tana niho tāpiki.”

Ā, ka tae ngā wāhine, e haere tonu ana ngā whakariterite mō te hākari. Ka haere te whakataui i a Hineteiwaiwa me tana tira wahine, ko te tahuritanga ki te whakarite i a rātou mō ngā harakoa o taua pō, otirā, me te rapu haere anō i a Kae. Rapu noa, rapu noa, korekore nei i kitea.

Ka mea, ā, ka hora te hākari nui a te hau kāinga. Me te kite iho o Hineteiwaiwa ko ngā kiko tonu o Tutunui te kai nui. Auē, taukiri ē! Kei whea te tangata nāna tēnei mahi wetiweti? Kāore anō a Hineteiwaiwa mā kia kite i a Kae.

Ka pō, ko te wā tērā ki ngā mahi a te rēhia, ki te harakoa. He kōrero paki, he pao, he puoro, he tī ringaringa, he aha atu, he aha atu. Ka poutū te marama, ko Hineteiwaiwa me tana kāhui werewere tērā ka tū ki te whakangahau i te iwi me ā rātou karetao. He mea whakanekeneke ngā karetao kia kanikani i te atarau.

Pārekareka ana tā rātou mahi ki te hunga mātakitaki, me tō rātou hiahia kia haere tonu ngā mahi. Kei reira ngā wāhine nei e āta kimi ana i a Kae i te whakaminenga, kāore tonu i kitea.

Kātahi a Hineteiwaiwa ka
whakaemi anō i tana kāhui
werewere. Me whakamātau e
rātou he tikanga hou. Ka huri
atu anō rātou ki te iwi, ka
haka. E koiri ana ngā tinana,
e rere ana ngā ringa, e whati
ana ngā hope, e takahi ana
ngā waewae, me te puta anō o
ngā kupu hei whakakatakata
i te iwi. He hou katoa tēnei
momo haka. Mīharo kau ana
te iwi.

Tae rawa ki te mutunga, kua peke
whakamua me te pūkana anō. Koinei rā
te wā tuatahi kua āta pūkana tētahi rōpū
haka. Rekareka ana te iwi, kata ana mō
te hemo tonu atu.

Ka āta titiro anō ngā wāhine nei ki te
whakaminenga. Ānana! Arā a Kae! I te
kaha o tana kata, mārama ana te kite atu i
tana niho tāpiki.

Nō reira ko Hineteiwaiwa me tana kāhui
werewere tēnei, nāna i tō mai te pūkana
me ētahi atu nekeneke hou ki ngā haka,
ki ngā harakoa a te Māori. Me te aha,
nā ēnei mahi rerekē a rātou i kata ai, i
mōhiotia ai a Kae.

I taua pō, i a Kae e moe ana,
ka mahi anō ngā wāhine i
ētahi mahi whaiwhaiā e pai
ai tā rātou whakahoki i a Kae
ki Motutapu. I te ohonga
ake i te ata, ka kite a Kae i
a Tinirau, ka kite anō ia nō
Tinirau kē te whare e takoto
rā ia, mōhio tonu iho taihoa
ka patua ia kia mate, kia ea
ai te matenga o Tutunui.

